DOMSTOLENS DOM
den 13 februari 1996 *

I mål C-143/93,

angående en begäran enligt artikel 177 i EEG-fördraget, från Tariefcommissie te Amsterdam, att domstolen skall meddela ett förhandsavgörande i det vid den nationella domstolen anhängiga målet mellan

Gebroeders Van Es Douane Agenten BV

och

Inspecteur der Invoerrechten en Accijnzen

angående tolkningen och giltigheten av kommissionens förordning (EEG) nr 482/74 av den 27 februari 1974 om klassificering av varor enligt undernummer 23.04 B i Gemensamma tulltaxan (EGT nr L 57, s. 23),

meddelar

DOMSTOLEN

sammansatt av ordföranden G.C. Rodríguez Iglesias, avdelningsordförandena C.N. Kakouris och G. Hirsch samt domarna G.F. Mancini, F.A. Schockweiler, J.C. Moitinho de Almeida, P.J.G. Kapteyn, J.L. Murray (referent), P. Jann, H. Ragnemalm och L. Sevón,

* Rättegångsspråk: nederländska.

generaladvokat: M.B. Elmer,
justitiesekreterare: R. Grass,

med beaktande av de skriftliga yttranden som har inkommit från:

— Pell Nederland BV och Gebroeders Van Es Douane Agenten BV, genom advokaterna H. J. Bronkhorst, Haag, och E. H. Pijnacker Hordijk, Amsterdam,

— Europeiska gemenskapernas kommission, genom juridiske rådgivaren H. van Lier och F. de Sousa Fialho, rättstjänsten, båda i egenskap av ombud, biträdda av advokaten J. Stuyck, Bryssel,

med hänsyn till förhandlingsrapporten,

efter att muntliga yttranden har avgivits vid sammanträdet den 18 maj 1994 av: Gebroeders Van Es Douane Agenten BV, företrätt av E. H. Pijnacker Hordijk och advokaten T. P. J. van Oers, Haag, och Europeiska gemenskapernas kommission, företrädd av H. van Lier och J. Stuyck,

efter att den 12 juli 1994 ha hört generaladvokat C. Gulmanns förslag till avgörande,

med hänsyn till beslutet av den 25 januari 1995 om att återuppta förhandlingen,

och efter att den 20 juni 1995 ha hört generaladvokat M.B. Elmers förslag till avgörande,

följande

Dom

1 Genom ett beslut av den 1 februari 1993, som inkom till domstolens kansli den 5 april samma år, ställde Tariefcommissie te Amsterdam, i enlighet med artikel 177 i EEG-fördraget, två frågor angående tolkningen och giltigheten av kommissionens förordning (EEG) nr 482/74 av den 27 februari 1974 om klassificering av varor enligt undernummer 23.04 B i Gemensamma tulltaxan (EGT nr L 57, s. 23, nedan kallad "förordning nr 482/74").

2 Dessa frågor hade uppkommit inom ramen för ett förfarande mellan Gebroeders Van Es Douane Agenten BV (nedan kallat "Van Es") och inspektören för importtullar och acciser i Rotterdam.

3 Nomenklaturen i Gemensamma tulltaxan, som gällde till den 1 januari 1988, upprättades genom rådets förordning (EEG) nr 950/68 av den 28 juni 1968 om Gemensamma tulltaxan (EGT nr L 172, s. 1, nedan kallad "förordning nr 950/68") [vid översättningen fanns den svenska texten inte att tillgå]. Kapitel 23 handlade

om "återstoder från livsmedelsindustrin; beredda fodermedel". Nummer 23.04 avsåg "Oljekakor och andra återstoder från utvinning av vegetabiliska oljor med undantag av återstoder från rensning av oljor".

4 Nummer 23.04 är uppdelat enligt följande:

"A.Oljekakor och andra återstoder från utvinning av olivolja

B.Andra varor."

5 Rådet antog den 16 januari 1969 förordning (EEG) nr 97/69 om nödvändiga åtgärder för en enhetlig tillämpning av Gemensamma tulltaxenomenklaturen (EGT nr L 14, s. 1, nedan kallad "förordning nr 97/69") [vid översättningen fanns den svenska texten inte att tillgå], genom vilken kommissionen gavs befogenhet att anta de bestämmelser som var nödvändiga för tillämpningen av Gemensamma tulltaxenomenklaturen för klassificering av varor.

6 Det är på grundval av denna förordning som kommissionen den 27 januari 1974 antog förordning nr 482/74. Artikel 1 i den förordningen lyder enligt följande:

"Återstoder från utvinning av majsgroddolja med hjälp av lösningsmedel eller genom pressning skall omfattas av undernummer 23.04 B i Gemensamma tulltaxan

endast då de, beräknat i viktprocent av torrsubstansen, innehåller följande beståndsdelar:

1. Produkter med en oljehalt av mindre än 3 %:

— Stärkelsehalt: mindre än 45 %.

— Proteinhalt (kvävehalt x 6,25): minst 11,5 %.

2. Produkter med en oljehalt av minst 3 % men högst 8 %:

— Stärkelsehalt: mindre än 45 %.

— Proteinhalt (kvävehalt x 6,25): minst 13 %.

Vidare får dessa återstoder inte innehålla beståndsdelar som inte erhållits från majskorn."

7 Förordningarna nr 950/68 och nr 97/69 upphävdes sedan från och med den 1 januari 1988 genom artikel 16 i rådets förordning (EEG) nr 2658/87 av den 23 juli 1987 om tulltaxe-och statistiknomenklaturen och om Gemensamma tulltaxan (GT) (EGT nr L 256, s. 1, nedan kallad "förordning nr 2658/87"). I denna förordning ingår numren 2302 10 90 och 2306 90 91 i kapitel 23 i Kombinerade nomenklaturen, som kallas "Återstoder och avfall från livsmedelsindustrin; beredda fodermedel".

Nummer 2302 10 90 lyder enligt följande:

"2302	Kli, fodermjöl och andra återstoder, även i form av pelletar, erhållna vid siktning, malning eller annan bearbetning av spannmål eller baljväxter:
2302 10	— Av majs:
2302 10 10	— — Med ett stärkelseinnehåll av högst 35 viktprocent
2302 10 90	— — Andra."

Vad gäller nummer 2306 90 91, ser det ut på följande sätt:

"2306	Oljekakor och andra fasta återstoder från utvinning av vegetabiliska fetter eller oljor, andra än de som omfattas av nr 2304 eller 2305, även malda eller i form av pelletar:

...

2306 90 — Andra:

— — Oljekakor och andra återstoder från utvinning av olivolja:

2306 90 11 — — — Innehållande högst 3 viktprocent olivolja

2306 90 19 — — — Innehållande mer än tre viktprocent olivolja

— — Andra:

2306 90 91 — — — Majsgroddar.

2306 90 93 — — — Sesamfrön

2306 90 99 — — — Andra."

8 Genom kommissionens förordning (EEG) nr 315/91 av den 7 februari 1991 om ändring av förordning nr 2658/87 (EGT nr L 37, s. 24) [vid översättningen fanns den svenska texten inte att tillgå], som trädde i kraft den 1 april 1991, infördes i

kapitel 23 en kompletterande anmärkning avseende nummer 2306 90 91. Denna kompletterande anmärkning lyder enligt följande:

"under undernummer 2306 90 91 hör endast återstoder från utvinning av olja från majsgroddar, men inte produkter som innehåller beståndsdelar som härrör från delar av majskorn som inte har genomgått någon process för utvinning av olja och som har tillsatts utom denna."

9 I artikel 15.1 i förordning nr 2658/87 regleras övergången från det gamla till det nya systemet på följande sätt:

"1. De koder och varubeskrivningar som fastställts på grundval av Kombinerade nomenklaturen skall ersätta dem som fastställts på grundval av Gemensamma tulltaxans och Nimexes nomenklaturer, utan att det påverkar tillämpningen av internationella överenskommelser som slutits av gemenskapen innan denna förordning trädde i kraft och de akter som antagits för tillämpning av dessa, som hänför sig till dessa nomenklaturer.

Gemenskapsakter i vilka tulltaxenomenklaturen eller statistiknomenklaturen ingår skall ändras på motsvarande sätt av kommissionen."

10 På grundval av denna bestämmelse antog kommissionen tre förordningar: förordning (EEG) nr 646/89 av den 14 mars 1989 om utbyte i vissa förordningar om klassificering av varor av de nummer som fastställts på grundval av Gemensamma

tulltaxans nomenklatur per den 31 december 1987 till de nummer som fastställts på grundval av Kombinerade nomenklaturen (EGT nr L 71, s. 20, nedan kallad "förordning nr 646/89"), förordning (EEG) nr 2723/90 av den 24 september 1990 om ersättande av nummer som är fastställda på grundval av Gemensamma tulltaxenomenklaturen i kraft den 31 december 1987 med KN-nummer som är fastställda på grundval av Kombinerade nomenklaturen i vissa förordningar om klassificering av varor (EGT nr L 261, s. 24, nedan kallad "förordning nr 2723/90") och förordning (EEG) nr 2080/91 av den 16 juli 1991 om ersättning av de nummer som fastställts på grundval av Gemensamma tulltaxenomenklaturen som gällde den 31 december 1987 med de nummer som fastställts på grundval av Kombinerade nomenklaturen i vissa förordningar om klassificering av varor (EGT nr L 193, s. 6).

11 I ingressen till förordning nr 646/89 anges:

"Enligt artikel 15.1 i förordning (EEG) nr 2658/87 skall de nummer och varubeskrivningar som fastställts på grundval av Kombinerade nomenklaturen ersätta de nummer och varubeskrivningar som fastställts på grundval av Gemensamma tulltaxans nomenklatur per den 31 december 1987.

För tydlighets och enkelhets skull bör därför motsvarande ändring ske i de av de ovanstående förordningarna som fortfarande har praktisk betydelse och i vilka omställningen inte innebär några sakliga ändringar."

12 Det första av dessa två överväganden återfinns i sin helhet i förordning nr 2723/90. Det följs av ett annat övervägande som lyder enligt följande:

"De förordningar som fortfarande är av praktisk betydelse och vars överföring inte kommer att medföra några viktigare förändringar bör ändras på lämpligt sätt för

att komplettera en inledande serie av förordningar som redan antagits genom kommissionens förordning (EEG) nr 646/89."

13 I ingendera förordningen görs någon hänvisning till förordning nr 482/74.

14 Den 8 december 1988 och den 12 februari 1989 importerade Van Es till Nederländerna fyra partier återstoder från majsgroddar som härrörde från Argentina och tillhörde bolaget Pell Nederland BV.

15 Det framgår av akten att de fyra partierna, då de importerades, deklarerades enligt undernummer 2306 90 91 i Kombinerade nomenklaturen som infördes från och med den 1 januari 1988 på grundval av förordning nr 2658/87 utan någon hänvisning till förordning nr 482/74. På grund av denna klassificering uppbars ingen importtull eller jordbruksavgift.

16 Till följd av en kontroll utförd av inspektören för importtullar och acciser i Rotterdam omklassificerades varorna i fråga enligt undernummer 2302 10 90 i Kombinerade nomenklaturen på grundval av förordning nr 482/74. De analyser som utförts hade nämligen påvisat en oljehalt som var lägre än 3 procent, en proteinhalt (beräknad i viktprocent av torrsubstansen) som var minst 11,5 procent och en stärkelsehalt (beräknad i viktprocent av torrsubstansen) som var över 45 procent. En jordbruksavgift till ett totalbelopp av 1 197 831 HFL påfördes följaktligen för de fyra partierna.

17 Då ett klagomål mot beslutet om klassificering enligt nummer 2302 10 90 hade ogillats, väcktes den 1 oktober 1990 en talan vid Tariefcommissie te Amsterdam.

18 Van Es ifrågasatte tillämpningen av förordning nr 482/74 på det föreliggande fallet. Det ansåg nämligen att förordningen hade blivit ogiltig på grund av upphävandet av förordningarna nr 950/68 och nr 97/69 genom förordning nr 2658/87. Van Es ansåg dessutom att förordning nr 482/74 — om den fortfarande var tillämplig — var ogiltig på grund av att innehållet i nummer 23.04 B i Gemensamma tulltaxan ändrades genom artikel 1 i förordningen.

19 Eftersom den ansåg att avgörandet av den talan som var anhängig vid den krävde en tolkning och en bedömning av giltigheten av den gemenskapsrättsliga regleringen i fråga, beslutade den nationella domstolen att förklara målet vilande intill dess att domstolen meddelat ett förhandsavgörande avseende följande frågor:

"1) Gäller förordning nr 482/74, med hänsyn till de fyra importdeklarationerna i fråga, fortfarande trots bestämmelsen i artikel 16 i den aktuella GT-förordningen (Gemensamma tulltaxan)?

2) Om den första frågan besvaras jakande, kan förordning nr 482/74 då med rättsligt giltig verkan tillämpas vid klassificeringen av varor enligt tullnummer 2306 90 91 i den aktuella GT, även om denna inte själv innehåller något kriterium för stärkelsehalt i återstoder från utvinning av olja från majs?"

Den första frågan

20 Med denna fråga vill den hänskjutande domstolen få svar på om förordning nr 482/74 är tillämplig på deklarationer avseende import som skett efter den 1 januari 1988, då Kombinerade nomenklaturen trädde i kraft.

21 Sökanden i målet vid den nationella domstolen anser att upphävandet av Kombinerade nomenklaturen ledde till att förordning nr 482/74 inte längre gällde. Denne anser nämligen att en förordning blir ogiltig när den rättsakt som den grundas på upphävs, om inte denna förordning får en ny rättslig grund, vilket inte var fallet med förordning nr 482/74.

22 För att avgöra om förordning nr 482/74 — såsom sökanden i målet vid den nationella domstolen har hävdat — blev ogiltig den 1 januari 1988 på grund av upphävandet av förordning nr 97/69, måste man först och främst undersöka om rådet i förordning nr 2658/87 har reglerat vad som skall ske med de rättsakter som kommissionen har antagit på grundval av den upphävda förordningen. Det är endast för det fall att det inte föreskrivs något i förordning nr 2658/87 som man måste undersöka om det finns någon allmän gemenskapsrättslig princip som kan tillämpas i det föreliggande fallet.

23 Vad gäller förordning nr 2658/87 skall det påpekas att det i artikel 15.1 andra stycket endast nämns ändringar av de av gemenskapernas rättsakter som återger tulltaxe-eller statistiknomenklaturen, vilket alltså visar på att rådet ingalunda har avsett att alla dessa rättsakter skall anses ogiltiga till följd av upphävandet av förordning nr 97/69.

24 Denna slutsats bekräftas av det näst sista övervägandet i förordning nr 2658/87. I detta konstateras nämligen att ”[e]fter upprättandet av Kombinerade nomenklaturen måste många gemenskapsakter, särskilt beträffande den gemensamma

jordbrukspolitiken, anpassas med hänsyn till tillämpningen av denna nomenklatur", men det föreskrivs å andra sidan inte att dessa rättsakter först skall ha blivit ogiltiga.

25 Sökanden i målet vid den nationella domstolen har även hävdat att de av gemenskapernas rättsakter som har antagits på grundval av förordning nr 97/69, då de inte har ändrats, har blivit utan föremål på grund av de skillnader som föreligger mellan de varubeskrivningar och koder som återfinns i förordning nr 950/68 och de som används i förordning nr 2658/87. Sökanden har dessutom bestridit att klassificeringsförordningar, som förordning nr 482/74, underförstått skulle kunna anses anpassade genom den nya Kombinerade nomenklaturen, som upprättats genom förordning nr 2658/87, eftersom en sådan anpassning enligt denne skulle strida mot rättssäkerhetsprincipen.

26 Det framgår av artikel 15.1 första stycket i förordning nr 2658/87 att hänvisningar i en av gemenskapernas rättsakter till koder och varubeskrivningar som fastställts på grundval av Gemensamma tulltaxenomenklaturen underförstått skall ersättas av hänvisningar till koder och varubeskrivningar som fastställts genom förordning nr 2658/87.

27 Frågan om rättssäkerheten kvarstår dock. I detta avseende finns det anledning att påminna om att principen om rättssäkerhet utgör en grundläggande gemenskapsrättslig princip (avseende denna fråga se dom av den 21 september 1983, Deutsche Milchkontor, 205/82—215/82, Rec. s. 2633) som bland annat ställer krav på att en reglering som innebär att de skattskyldiga påförs avgifter skall vara klar och exakt, så att den skattskyldige på ett otvetydigt sätt kan känna till sina rättigheter och skyldigheter och själv vidta åtgärder i enlighet därmed (se domarna av den 9 juli 1981, Gondrand Frères, 169/80, Rec. s. 1931, och av den 22 februari 1989, kommissionen mot Frankrike och Förenade kungariket, 92/87 och 93/87, Rec. s. 405).

28 Genom att det föreskrivs att de av gemenskapernas rättsakter som återger tulltaxe- eller statistiknomenklaturen skall ändras på motsvarande sätt av kommissionen, genomförs denna princip genom artikel 15.1 andra stycket.

29 I motsats till vad kommissionen har hävdat i sin skriftliga inlaga, begränsas denna bestämmelse nämligen inte till att endast ge kommissionen en möjlighet att vidta en teknisk anpassning av gemenskapernas rättsakter till den nya Kombinerade nomenklaturen. Kommissionen åläggs genom bestämmelsen att på ett tydligt sätt ändra de förordningar som antagits på grundval av förordning nr 97/69 och som fortfarande är av praktisk betydelse efter övergången till Kombinerade nomenklaturen, så att enskilda på ett otvetydigt sätt kan känna till sina rättigheter och skyldigheter och själva vidta åtgärder i enlighet därmed. Utan sådana anpassningsåtgärder kan det bli svårt för enskilda att med säkerhet känna till sin rättsliga ställning. För övrigt bör det understrykas att även kommissionen har medgett — i övervägandena till förordning nr 646/89 och förordning nr 2723/90 — att vissa rättsakter som antagits på grundval av Gemensamma tulltaxenomenklaturen knappast längre är av någon konkret betydelse till följd av att förordning nr 2658/87 trätt i kraft och att det således "för tydlighets och enkelhets skull" är lämpligt att ändra de av förordningarna som har bevarat en sådan betydelse.

30 Att det föreligger en uttrycklig skyldighet för kommissionen att ändra de förordningar som har antagits på grundval av förordning nr 97/69 och som fortfarande är av praktisk betydelse efter övergången till Kombinerade nomenklaturen, bekräftas för övrigt av användningen i de engelska och spanska versionerna av uttrycken "shall be amended" och "serán modificados". Övriga språkversioner medför inget som motsäger detta.

31 Eftersom de av gemenskapernas rättsakter som antagits på grundval av förordning nr 97/69 inte har anpassats, måste man granska om de enskilda med säkerhet kunde känna till sin rättsliga ställning.

32 I detta avseende innebär de stora skillnader som finns mellan undernumren i kapitel 23 i förordning nr 950/68 och undernumren i kapitel 23 i förordning nr 2658/87 att enskilda inte tillåts att med säkerhet avgöra vilken betydelse som kommissionens förordning nr 482/74 har i förhållande till bestämmelserna i kapitel 23 i rådets förordning nr 2658/87.

33 Svaret på den första frågan är alltså att, eftersom förordning nr 482/74 inte har anpassats av kommissionen i enlighet med artikel 15.1 andra stycket i förordning nr 2658/87, kan den inte tillämpas på deklarationer som avser import som ägt rum efter den 1 januari 1988, då denna uteblivna anpassning innebär att enskilda inte tillåts att med säkerhet avgöra vad den förstnämnda förordningen innebär.

Den andra frågan

34 Med beaktande av svaret på den första frågan finns det ingen anledning att besvara den andra frågan.

Rättegångskostnader

35 De kostnader som har förorsakats Europeiska gemenskapernas kommission, som har inkommit med yttrande till domstolen, är inte ersättningsgilla. Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i målet vid den nationella domstolen utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den nationella domstolen att besluta om rättegångskostnaderna.

På dessa grunder beslutar

DOMSTOLEN

— angående de frågor som genom beslut av den 1 februari 1993 förts vidare av Tariefcommissie te Amsterdam — följande dom:

Eftersom kommissionens förordning (EEG) nr 482/74 av den 27 februari 1974 om klassificering av varor enligt undernummer 23.04 B i Gemensamma tulltaxan inte har anpassats av kommissionen i enlighet med artikel 15.1 andra stycket i förordning nr 2658/87, kan den inte tillämpas på deklarationer som avser import som ägt rum efter den 1 januari 1988, då denna uteblivna anpassning inte tillåter enskilda att med säkerhet avgöra vad den förstnämnda förordningen innebär.

Rodríguez Iglesias Kakouris Hirsch

Mancini Schockweiler

Moitinho de Almeida Kapteyn Murray

Jann Ragnemalm Sevón

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 13 februari 1996.

R. Grass G.C. Rodríguez Iglesias

Justitiesekreterare Ordförande